

## POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 19 września 2019 r.,  
sprawy **M. S.**  
skazanego z art. 280 § 1 k.k.,  
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego  
od wyroku Sądu Okręgowego w R.  
z dnia 19 lutego 2019 r., V Ka (...),  
utrzymującego wyrok Sądu Rejonowego w R.  
z dnia 1 października 2018 r., sygn. akt II K (...),

### **p o s t a n o w i ł:**

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2) obciążyć M. S. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

M. S. został oskarżony o to że w dniu 6 czerwca 2015 r. w R., po uprzednim doprowadzeniu G. M. do stanu bezbronności poprzez przytrzymanie go, zabrał mu w celu przywłaszczenia portfel z zawartością, w tym pieniądze w kwocie 800 zł i dokumenty oraz złotą bransoletkę o wartości 200 zł, tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w R. wyrokiem z dnia 1 października 2018 r., w sprawie o sygn. II K (...), uznał M. S. za winnego zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 280 § 1 k.k., z tym, że Sąd zmienił ustalenie o

doprowadzeniu do stanu bezbronności na ustalenie, iż M. S. stosował przemoc i za to na podstawie powołanego przepisu skazał go, zaś na podstawie art. 280 § 1 kk w zw. z art. 37b k.k. w zw. z art. 34 § 1, 1a pkt 1 i § 2 k.k., art. 35 § 1 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i roku ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym. Natomiast na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec M. S. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz G. M. kwoty 1000 złotych.

Obrońca oskarżonego zaskarżyła wyrok Sądu II instancji co do punktu I i II orzeczenia. Na mocy przepisów art. 427 k.p.k. w związku z art. 438 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

- 1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawą orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na błędnym przyjęciu, że:
  - a) oskarżony M. S. mógł zostać uznany za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, skoro Sąd Rejonowy w R. II Wydział Karny orzekając w przedmiotowej sprawie oparł się między innymi na nieprawidłowo i sprzecznie z § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 czerwca 2003 roku w sprawie warunków technicznych przeprowadzonym okazaniu, bowiem osoby przybrane do okazania nie były w zbliżonym wieku do oskarżonego, nie miały podobnego wzrostu, tuszy, ubioru i innych cech charakterystycznych,
  - b) fakt występowania różnic w cechach osób przybranych do okazania w porównaniu do osoby oskarżonego, nie stanowiły tego rodzaju cech, które nieodwracalnie przesądzałyby negatywnie o wyniku okazania (...);
- 2) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k., poprzez dokonanie dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów w postaci zeznań świadka E. M. , prowadzącej do wniosku, że zeznania te są wiarygodne, i mogą być podstawą dla uznania winy oskarżonego, podczas gdy logiczna i łączna ocena wszystkich dowodów prowadzi do wniosku, że oskarżony jest niewinny.
- 3) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów, iż wyjaśnienie M. S. oraz zeznania jego byłej

konkubiny O. S. nie zasługują na wiarę, skoro już sam fakt, że nie są ze sobą związani powoduje, że składając w przedmiotowej sprawie zeznania O. S. nie działała na korzyść oskarżonego,

- 4) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. przez brak wyjaśnienia w jaki sposób zeznania złożone przez świadka O. S. stoją w sprzeczności z zeznaniami świadka E. M. i jaki miały wpływ na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy,
- 5) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów, iż zeznania złożone przez świadka E. M. zostały przez Sąd I instancji przyjęte bez żadnych wątpliwości, skoro sam świadek na rozprawie przyznała, iż nie potrafi wskazać oskarżonego jako sprawcy przestępstwa - „co szczerze przyznała, potwierdzając cechy omówione powyżej: rozagę, ostrożność w składaniu oświadczeń w procesie karnym”, co tym bardziej czyni świadka osobą niewiarygodną, której zeznania winny być rozpatrywane z większą ostrożnością,
- 6) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów, iż zeznania świadka E. M. nie powinny być traktowane w sposób bezkrytyczny, z pełną aprobatą Sądu I Instancji, skoro osobą pokrzywdzoną w sprawie był mąż świadka – G. M., a co za tym idzie E. M. składając zeznania w sprawie działała na korzyść pokrzywdzonego,
- 7) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów, poprzez błędne przyjęcie, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy dostarczył pełnych podstaw do uznania M. S. za winnego (...),
- 8) obrazę art. 167 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. poprzez niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu psychologii i psychiatrii na okoliczność określenia, czy zachowanie się oskarżonego, jego sposób poruszania się, gestykulacji, mimiki twarzy, na nagraniu z monitoringu z godziny około 15.20 do około godz. 15.40 potwierdza, że w okresie wcześniejszym, tj. około godz.

13.45 tego samego dnia, nie dopuścił się żadnego przestępstwa, w sytuacji gdy stwierdzenie powyższych okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymagało wiadomości specjalnych i nie mogło zostać samodzielnie ustalone przez Sąd.

Wskazując na powyższe zarzuty apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części co do punktu I, II uniewinnienie M. S. od zarzucanego mu czynu, bądź uchylenie zaskarżonego wyroku w części do punktu I, II i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpatrzenia Sądowi I instancji oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję.

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 19 lutego 2019 r., w sprawie V Ka (...), utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w R. wniosła obrońca skazanego na jego korzyść. Zaskarżyła wyrok tego Sądu w całości i zarzuciła mu:

- 1) rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia tj. § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie warunków technicznych przeprowadzonym okazaniu, przez przyjęcie, iż przeprowadzone w przedmiotowej sprawie okazanie, jako dowód w sprawie nie musiało być zdyskwalifikowane, skoro w sposób ewidentny okazanie przeprowadzono w sposób sprzeczny z przywołanym rozporządzeniem, a osoby przybrane do okazania nie były w zbliżonym wieku do oskarżonego, nie miały podobnego wzrostu, tuszy, ubioru i innych cech charakterystycznych,
- 2) rażące naruszenia prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. przez przyjęcie, iż zeznania świadka E. M., są wiarygodne, i mogą być podstawą dla uznania winy oskarżonego, podczas gdy logiczna i łączna ocena wszystkich dowodów prowadzi do wniosku, że oskarżony jest niewinny, skoro świadek przyznała, iż nie potrafi wskazać oskarżonego jako sprawcy przestępstwa - „co szczerze przyznała, potwierdzając cechy omówione powyżej: rozagę, ostrożność w składaniu oświadczeń w procesie karnym”, a ponadto świadek E. M. podała, iż poznała oskarżonego po rysach twarzy jak uciekał i widziała go z tyłu,
- 3) rażące naruszenia prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. przez przyjęcie, poprzez dokonanie dowolnej i sprzecznej

z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów, iż zeznania świadka E. M. nie powinny być traktowane w sposób bezkrytyczny, skoro osobą pokrzywdzoną w sprawie był mąż świadka – G. M., a co za tym idzie E. M. składając zeznania w sprawie działała na korzyść pokrzywdzonego,

- 4) rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.: art. 167 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. poprzez niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu psychologii i psychiatrii na okoliczność określenia, czy zachowanie się oskarżonego, jego sposób poruszania się, gestykulacji, mimiki twarzy, na nagraniu z monitoringu z godziny około 15.20 do około godz. 15.40 potwierdza, że w okresie wcześniejszym, tj. około godz. 13.45 tego samego dnia, nie dopuścił się żadnego przestępstwa, w sytuacji gdy stwierdzenie powyższych okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymagało wiadomości specjalnych i nie mogło zostać samodzielnie ustalone przez Sąd.

W związku z tymi zarzutami skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w R. i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Odnosząc się do zarzutów sformułowanych w kasacji, zwrócić należy przede wszystkim uwagę na to, że zarzuty kasacyjne stanowią (w pkt. od 1 do 3) powielenie zarzutów apelacyjnych. Pozostawienie ich w tej samej formie, jak w apelacji, sugeruje jakoby dotyczyły one czynności przeprowadzonych przez Sąd odwoławczy. Tymczasem Sąd II instancji dokonał jedynie kontroli wyroku Sądu I instancji z perspektywy podniesionych w apelacji zarzutów. Świadczy to o tym, że kasacja tylko pozornie dotyczy wyroku Sądu II instancji. Treść tych samych zarzutów kasacji analizowana w kontekście uzasadnienia skargi nakazuje więc w tym miejscu przypomnienie pewnych (w istocie podstawowych) zasad postępowania kasacyjnego, w tym właśnie regulujących funkcję kasacji, jej jedynie dopuszczalny przedmiot oraz możliwe do podniesienia podstawy. Skarżąca tych uwarunkowań jakby nie dostrzegała i w istocie - tak opisując zarzuty kasacji, i tak je uzasadniając – próbowała potraktować postępowanie kasacyjne, które tą skargą

zainicjowała, jako kolejną instancję odwoławczą służącą w istocie powieleniu kontroli instancyjnej wyroku sądu *meriti*. Tymczasem nie jest to funkcją kasacji. Jest ona wszak nadzwyczajnym środkiem odwoławczym służącym stronom - co do zasady – od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie w sprawie (a od 1 lipca 2015 r. także od prawomocnego postanowienia tego Sądu o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93 a k.k. - art. 519 k.p.k.). Z racji nadzwyczajnego charakteru warunkowanego prawomocnością orzeczeń będących jej przedmiotem i obowiązującą, doniosłą zasadą stałości i niewzruszalności takich prawomocnych orzeczeń sądowych oczywiste jest, że naruszenie tej zasady, a tym samym i uwzględnienie kasacji powinno się ograniczać do sytuacji wyjątkowych. Celem wszak kasacji jest bowiem tylko wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub (równym im rangą) innych naruszeń prawa, ale tylko o charakterze rażącym, a równocześnie takich, które mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

Możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie ma za zadanie ponawiania kontroli odwoławczej. W toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27 października 2011 r., II KK 125/11 oraz z 28 czerwca 2012 r., III KK 416/11, postanowienie tego Sądu z 13 maja 2014 r., IV KK 124/14 – Legalis).

Tak ukształtowana funkcja kasacji powoduje, iż: nie inicjuje ona ani trzeciej instancji, a także to, że jej podstawy nie są tożsame z tymi, które są dopuszczalne w zwykłych środkach odwoławczych. Z woli ustawodawcy, wyrażonej we wspomnianym art. 523 § 1 k.p.k., tymi podstawami mogą być więc tylko (jak to już wskazano), obok uchybień określonych w art. 439 k.p.k., tylko „inne rażące naruszenie prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.” Oznacza to, że zarzut kasacyjny, by być skuteczny, musi wykazywać nie tylko to inne rażące naruszenie prawa (a więc jaskrawe, oczywiste, bardzo poważne), ale także możliwość istotnego wpływu tego uchybienia na treść zaskarżonego wyroku.

Te warunki są kumulatywne, bez ich więc równoczesnego (łącnego) wykazania przez skarżącego nie można uznać zasadności danego zarzutu kasacji i w konsekwencji całej skargi.

Odnosząc te rozważania do realiów rozpoznawanej sprawy trzeba jednoznacznie stwierdzić, iż rozpoznawana kasacja owych wymogów skuteczności nie spełnia i to niewątpliwie. Omawiane zarzuty kasacji są – jak to już odnotowano na wstępie - skierowane pod adresem wyroku Sądu *meriti*, który nie jest przedmiotem zaskarżenia tej kasacji. Świadczy o tym jednoznacznie treść tych zarzutów i wyłącznie przywołana ich podstawa prawna. Oczywiście można wytykać i w kasacji uchybienia, którymi jest dotknięty wyrok Sądu *meriti*, ale wtedy należy – poprzez stosowną argumentację i przywołanie konkretnych, naruszonych przez Sąd Okręgowy, przepisów, wykazać przeniknięcie tych uchybień do wyroku sądu II instancji będącego przedmiotem zaskarżenia kasacji. Tego wymogu skarżąca jednak nie dopełniła. Powtarzając z apelacji zarzuty w kasacji nie zarzuciła jednak w nadzwyczajnej skardze, by dokonując oceny tych zarzutów Sąd II instancji rażąco uchybił tym przepisom ustawy procesowej, które regulują sposób dokonania kontroli instancyjnej. Jest to bardzo istotne zaniechanie – w istocie – determinujące ocenę tak skonstruowanej kasacji jako oczywiście bezzasadnej. Przepis art. 536 k.p.k. pozwala wszak rozpoznawać kasacje tylko w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów.

Niezależnie od tej zaszłości wystarczającej do uznania oczywistej bezzasadności kasacji obrońcy skazanego należy tylko zauważyć, iż gdyby nawet jej zarzuty odczytywać jako (niewyrażoną wprost, ale zgodną z intencjami skarżącej) próbę podważenia rzetelności przeprowadzonej przez Sąd II instancji kontroli odwoławczej, to tak odczytane zarzuty są i tak całkowicie merytorycznie nietrafne.

Jeśli chodzi o pierwszy zarzut kasacji, to do zarzutu naruszenia art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 czerwca 2003 roku w sprawie warunków technicznych przeprowadzonego okazania, Sąd II instancji odniósł się na s. 8 i 5 - 6 uzasadnienia. Stwierdził tam, że mężczyźni obecni przy okazaniu zostali dobrani według opisu sprawcy czynu przedstawionego przez świadka E. M.. Dla wartości okazania jako dowodu, znaczenie miał również brak jakichkolwiek

wątpliwości świadka co do rozpoznanej osoby. Świadek, inaczej niż pokrzywdzony, miała możliwość dokładnego obserwowania sprawcy czynu. Nie umniejsza znaczenia tej okoliczności fakt, że po upływie kilku lat nie była w stanie rozpoznać go na rozprawie. Z uwagi na nie tylko upływ czasu oraz zacierający się w pamięci obraz zdarzenia, ale także fakt, że wygląd sprawcy uległ zmianie, trafnie ten brak rozpoznania przez nią M. S. na rozprawie został uznany za rezultat naturalnego procesu.

Powyższe rozważania stanowią w części także odniesienie do drugiego i trzeciego zarzutu kasacyjnego. Sąd II instancji dokonał rzetelnej kontroli oceny wiarygodności zeznań E. M., które stanowiły główny dowód w sprawie. W zawartych na s. 4 - 6 uzasadnienia zaskarżonego wyroku wywodach podkreślił, że nie miała ona żadnego interesu, aby pomawiać M. S.. Skarżąca zaakcentowała okoliczność, że jest ona żoną pokrzywdzonego, ale ta okoliczność nie wpływa na to, iż E. M. chciałaby, aby kogokolwiek uznano za winnego popełnienia przestępstwa na szkodę jej męża. Przeciwno wersji przedstawionej przez M. S. i O. S. przemawiają natomiast nagrania z monitoringu. Czas, kiedy M. S. został zarejestrowany w bloku mieszkalnym na osiedlu Borki pozwalał na wcześniejsze dokonanie rozboju. Poza tym, jego wyjaśnienia i zeznania O. S. dotyczące dnia zdarzenia złożone w postępowaniu przygotowawczym były niezgodne z ich późniejszymi relacjami. Brak konsekwencji w tych relacjach, brak wytłumaczenia spóźnienia na zawody sportowe, które mieli obserwować, stanowił podstawę dla uznania ich za niewiarygodne.

Odnosnie ostatniego zarzutu kasacji to na s. 8 - 9 uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd II instancji odniósł się do zarzutu naruszenia art. 167 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. Stwierdził tam, że został dopuszczony dowód z opinii biegłego antropologa na okoliczność podobieństwa mężczyzny na nagraniach i M. S.. Biegły stwierdził, że pomiędzy mężczyznami zachodzi podobieństwo, niektóre kształty ciała były w ocenie biegłego identyczne, ale z uwagi na jakość nagrania nie mógł on stwierdzić tego w sposób definitywny. obrońca nie zgłaszał zastrzeżeń co do tego dowodu. Zauważyć jednak należy, że - w omawianym w tym miejscu zarzucie - kasacji obrońca postulował potrzebę przeprowadzenia innego dowodu niż opinia biegłego antropologa, a mianowicie

dowodu z opinii biegłego psychiatry i psychologa, którzy mieliby stwierdzić, czy sposób, w jaki zachowuje się skazany na nagraniach to zachowanie osoby, która dopuściła się tego samego dnia rozboju. Nie jest przy tym jednoznaczne do orzeczenia którego sądu skarżąca skierowała ten zarzut. Niezależnie od tego podnieść w związku z tym zarzutem należy, że mając na uwadze, że skazany spodziewał się, iż zostanie zarejestrowany, dlatego m.in. zmienił ubrania, w których popełnił przypisane mu przestępstwo na inne, to trudno uznać (niezależnie od samoistnej wartości tego typu opinii dla czynienia ustaleń co do sprawstwa zarzucanego oskarżonemu przestępstwa), że taki dowód byłby przydatny dla stwierdzenia okoliczności, czy tenże skazany wówczas zachowywał się, jak osoba, która w tym samym dniu wcześniej popełniła przestępstwo. Taki dowód jest tyleż mało nieprzydatny dla stwierdzenia tej tezowanej okoliczności, jak i wydaje się bardzo wątpliwa możliwość w ogóle jego przeprowadzenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążył skazanego w oparciu o przepis art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak wyżej.